

Kakkerlakken, *Blattodea*, zijn insecten waar we in het algemeen een hekel aan hebben. Ze zijn vies en leven in grote massa's op plaatsen waar we absoluut geen plaagdieren willen zien – namelijk tussen ons eten.

De Kakkerlak - het oudste plaagdier ter wereld

KAKKERLAKKEN HOREN OOK tot de alleroudste insecten. Er worden soorten gevonden die erg op de huidige kakkerlakken lijken in afzetting uit het Carboon. Dat betekent dat de kakkerlakken al 400 miljoen jaren oud zijn. Er zijn ca. 4.000 soorten. Daarvan leeft er een tiental soorten in de nabijheid van mensen. De rest leeft in de natuur, vooral in de tropen. De grootste soort kan bijna 12 cm lang worden en de kleinste slechts een paar millimeter.

Kakkerlakken zijn naaste familie van de sprinkhaan en de krekkel. Ze zijn plat, hebben een groot halsschild, sterke stekelige poten en van de naar binnen gebogen kop lopen twee draaddunne antennes. Bij het volledig ontwikkelde insect wordt de rug bedekt door twee perkamentachtige vleugels. Normaal gesproken vliegt de kakkerlak geen grote afstanden. Binnen verplaatsen ze zich het liefst rennend en ze kunnen heel hard rennen. De soorten die in Nederland als plaag kunnen voorkomen zijn de Duitse kakkerlak, *Blattella germanica*, de bruinbandkakkerlak, *Supella longipalpa*, de Amerikaanse kakkerlak *Periplaneta americana*, de Australische kakkerlak *Periplaneta australasiae*, de oosterse kakkerlak *Blatta orientalis* en de surinamse kakkerlak *Pycnoscelus surinamensis*.

KAKKERLAKKEN ZIJN ALLESETERS. De tropische soorten leven in de grondlaag waar ze bladeren en dode dieren afbreken. In onze huizen eten ze alles wat ze te pakken kunnen krijgen. Ze zijn lichtschuw en zijn daarom 's nachts actief. Ze produceren een stinkende afscheiding uit klieren in het achterlijf en ook hun uitwerpselen stinken.

DE DUITSE KAKKERLAK. Als we in Nederland in huis kakkerlakken aantreffen, gaat het meestal om de Duitse kakkerlak. Deze komt niet uit Duitsland. Waarschijnlijk komt hij oorspronkelijk uit de merengebieden in Ethiopië en Soedan in Afrika. Ze kwamen in de 18de eeuw met scheepsladingen mee naar Nederland.

De lichaamsvorm is ovaal en zeer plat. Een volledig ontwikkelde Duitse kakkerlak is 10-16

mm groot. De kleur is lichtbruin en over het halsschild lopen twee donkere lengtestrepen. Het vrouwtje is donkerder en heeft een wat ronder achterlijf dan het mannetje.

NET ALS ANDERE kakkerlakken heeft de Duitse kakkerlak een ongelooflijk vermogen zich voort te planten. Drie tot vijf weken na de bevruchting zet het kakkerlakovrouwtje een eipakket af dat 30 tot 40 eitjes bevat. Deze komen de volgende dag al uit. Eén paring is voldoende om alle eitjes van het vrouwtje te bevruchten en ze produceert voortdurend nieuwe eipakketten. Een vrouwtje leeft 3-6 maanden. De Duitse kakkerlak gedijt het best in een warme, vochtige omgeving. Hij is bestand tegen temperaturen van plus 40 tot min 5 °C.

Duitse kakkerlak, 10-16 mm
Blattella germanica

DE BRUINBANDKAKKERLAK. De bruinbandkakerlak, *Supella longipalpa*, is 9-14 mm groot en heeft twee bruine dwarsstrepen op de geelbruine dekvlugels. Ze houden van warmte en leven graag in de buurt van elektrische apparaten die warmte uitstralen. Soms worden ze aangetroffen in de warme hoekjes van een televisie.

Surinaamse kakkerlak, 18-24 mm
Pycnoscelus surinamensis

Andere soorten kakkerlakken die voorkomen in Nederland.

Oosterse kakkerlak, 17-28 mm
Blatta orientalis

Amerikaanse kakkerlak, 30-40 mm
Periplaneta americana

Australische kakkerlak, 20-35 mm
Periplaneta australasiae

Deze soorten komen regelmatig het land binnen via geïmporteerde producten. De Amerikaanse en de Australische kakkerlak zijn gevoeliger voor temperatuur dan de Duitse kakkerlak. Ze gedijen het best in zeer vochtige en warme ruimtes en ze planten zich langzaam voort. Er zijn ook kakkerlaksoorten die hun leefomgeving in de vrije natuur hebben, maar die af en toe onze huizen binnenkomen. Ze kunnen zich binnenshuis echter niet voortplanten.

KAKKERLAKKEN ETEN BIJNA ALLES. Van rottende en gistende voedselresten tot meel, brood, boter, spijsolie, chocola, suiker, honing, siroop, groenten, granen en vleeswaren. In geval van nood kunnen ze ook leer, wol, linnen en zelfs papier en zeep eten.

Ze zijn vervuilend met hun uitwerpselen en stinkende afscheiding. Het is eigenlijk onmogelijk om aangetaste levensmiddelen nog te redden. De lucht blijft eraan hangen, ook na het koken. De afscheiding kan allergische reacties veroorzaken bij mensen.

KAKKERLAKKEN VORMEN EEN groot gevaar voor de volksgezondheid en verspreiden door hun gedrag bacteriën o.a. salmonella en virussen die bijv. kunnen leiden tot ziekenhuisinfectie en geelzucht.

Restaurantkeukens, bakkerijen, levensmiddelenfabrieken en wasserijen zijn omgevingen waar kakkerlakken goed gedijen. We kunnen ze in onze huizen krijgen via etenswaren en dergelijke; dan zoeken ze een warme en vochtige plek, bijv. de keuken of de badkamer. Via water- en elektriciteitsleidingen verspreiden ze zich eenvoudig door een gebouw.

Indien u vragen hebt over kakkerlakken bij u thuis of in uw bedrijf, kunt u contact opnemen met Anticimex.